

Yttrande över promemorian Bättre förutsättningar för uppföljning av Finsam-insatser

Värnamo kommun har tagit del av promemorian *Bättre förutsättningar för uppföljning av Finsam-insatser* (S2026/01304).

Sammanfattande ställningstagande

Värnamo kommun är positiv till förslagets huvudsakliga inriktning och till att det skapas bättre rättsliga och praktiska förutsättningar för en sammanhållen uppföljning av insatser som finansieras genom finansiell samordning.

En fungerande uppföljning är viktig för att kommuner, övriga samverkansparter och samordningsförbund ska kunna bedöma resultat, utveckla verksamheten och använda gemensamma resurser på ett ändamålsenligt sätt.

Kommunen vill samtidigt framhålla vikten av att det fortsatta arbetet med uppföljningssystemet präglas av tydlighet, begränsad administrativ belastning och lokal nytta. Det är också angeläget att uppföljningen utformas så att den kan ge en rättvisande bild av resultaten för de målgrupper som omfattas av Finsam.

Tydlighet kring kommunens uppgiftslämnande

Värnamo kommun ser positivt på att ansvarsfördelningen för personuppgiftshanteringen tydliggörs och att Försäkringskassan ges förutsättningar att samla in de uppgifter som behövs för uppföljningen.

Den föreslagna skyldigheten för kommuner att lämna uppgifter behöver dock omsättas i tydliga och enhetliga nationella rutiner. Det bör framgå vilka uppgifter som ska lämnas, när de ska lämnas och hur registreringen ska genomföras. Samt att personal som ska hantera insamlingen har god kunskap om hanteringen.

Kommunen ser en risk med att alltför stort utrymme lämnas för lokala lösningar. Ett nationellt uppföljningssystem bör så långt som möjligt bygga på gemensamma definitioner och arbetssätt. Detta är också en förutsättning för att uppgifterna ska kunna jämföras och användas för lärande på såväl lokal som nationell nivå.

Den administrativa belastningen behöver begränsas

Värnamo kommun delar bedömningen att den administrativa belastningen bör kunna begränsas. Det förutsätter att det framtida uppföljningssystemet utformas med tydliga och enhetliga rutiner och att registreringen så långt som möjligt kan ske inom ramen för insatsernas ordinarie uppföljning. Dubbelregistrering bör undvikas.

Ambitionen bör vara att samla in ett begränsat antal relevanta uppgifter med hög kvalitet, snarare än ett stort antal uppgifter som ökar administrationen utan att motsvarande nytta skapas.

Uppföljningen behöver mäta relevanta resultat

Värnamo kommun ser positivt på förbättrade möjligheter att följa vad som händer för deltagare före och efter en Finsam-finansierad insats. Uppgifter om exempelvis arbete, studier och försörjning är viktiga för att kunna bedöma insatsernas resultat.

Samtidigt riktar sig Finsam-insatser ofta till personer som har behov av samordnade rehabiliteringsinsatser och där vägen till arbete eller studier kan vara lång. Ett uppföljningssystem som huvudsakligen mäter övergång till arbete eller studier riskerar därför att ge en alltför begränsad bild av insatsernas resultat.

Det är därför angeläget att det fortsatta utvecklingsarbetet även beaktar möjligheten att följa deltagarnas progression och relevanta stegförflyttningar mot arbete, studier eller ökad arbetsförmåga.

Värnamo kommun är samtidigt medveten om att stegförflyttning är betydligt svårare att definiera och mäta enhetligt än exempelvis övergång till arbete eller studier.

Utvecklingen av sådana mått behöver därför ske med försiktighet. Måtten behöver vara relevanta, möjliga att använda på ett likvärdigt sätt och utformade så att de inte medför en oproportionerlig administrativ belastning för verksamheterna.

Uppföljningen behöver skapa lokal nytta

Värnamo kommun vill särskilt betona betydelsen av att de uppgifter som kommuner och andra parter lämnar också resulterar i användbara underlag på lokal nivå.

Samordningsförbunden har ett ansvar för att följa upp och utvärdera de insatser som finansieras. Det är därför positivt att förslaget innebär att samordningsförbunden ska kunna få tillgång till underlag för lokal uppföljning utan att själva behöva hantera personuppgifter.

Det framtida systemet bör ge möjlighet att följa målgrupper, insatser och resultat över tid och därigenom skapa underlag för både verksamhetsutveckling och strategiska beslut hos samordningsförbund och dess medlemmar.

Uppföljning behöver kompletteras med annan kunskap

Värnamo kommun vill avslutningsvis framhålla att registerbaserad och kvantitativ uppföljning inte kan ge hela bilden av resultaten av Finsam-finansierade insatser.

Statistik kan exempelvis visa förändringar i sysselsättning och försörjning, men ger inte alltid kunskap om varför en insats fungerar, vilka hinder som finns i samverkan mellan olika organisationer eller vilken betydelse ett samordnat stöd har haft för individen.

Det nationella uppföljningssystemet bör därför ses som en viktig del av ett bredare kunskapsunderlag och inte som en ersättning för lokal uppföljning, utvärdering och kvalitativa perspektiv.

Sammanfattning

Värnamo kommun tillstyrker promemorians huvudsakliga inriktning och ser ett tydligt behov av förbättrade förutsättningar för uppföljning av Finsam-finansierade insatser.

Kommunen vill särskilt framhålla att den fortsatta utvecklingen bör säkerställa

- tydliga och nationellt enhetliga former för uppgiftslämnande,
- en begränsad administrativ belastning och minimerad dubbelregistrering,
- möjlighet att följa såväl slutresultat som relevant progression för deltagarna, samt
- att insamlade uppgifter ger användbara underlag för lokal uppföljning, lärande och verksamhetsutveckling.

Ett framtida uppföljningssystem bör utformas utifrån principen att rätt saker ska mätas, samtidigt som uppföljningen ska vara enkel och ändamålsenlig för de verksamheter som ska använda den.